

Pěchota u nás a v cizině.

Kpt. děl. Karel Gruncl:

Kulometný prapor v boji.

(Příklad ze světové války.)

Organisaci a použití kulometných praporů v boji je v některých armádách věnována zvýšená pozornost. I v naší armádě byla tato organisace studována. Nebude tudíž bez zajímavosti, všimneme-li si, jaké zkušenosti byly učiněny s kulometným praporem za světové války. Prostudujme si činnost amerického kulometného praporu, který byl zasazen na západní frontě u Chateau Thierry v červnu 1918.

O r g a n i s a c e p r a p o r u. 7. americký kulometný prapor byl postaven r. 1917 z aktivního mužstva, vybraného od 2 pěších pluků, a měl:

velitelství praporu a 2 kulometné roty, z nichž každá měla: velitele, 3 čety po 4 kulometech, materiální zálohu 4 kulometů.

Celkem měl prapor 20 důstojníků a 375 mužů. Roty byly vyzbrojeny těžkými, vzduchem chlazenými kulomety Hotchkiss. Výcvik mužstva u kulometů byl uspokojivý, zato však výcvik řidičského personálu byl nedostatečný. Kulometry se totiž dopravovaly na lehkých nákladních autech. V květnu 1918 bylo u praporu 52 lehkých 15tunových nákladních aut Ford, 6 osobních aut a 24 motocyklů (některé s přívěsným vozíkem). Prapor byl ubytován v La Ferté, kde měl 30/V v 10 hod. poplach. Přesun praporu na frontu: Ještě v ubytovacím místě dostal velitel praporu rozkaz, aby se pře-

sunul s praporem přes Arcis Sezanné do Condé en Brie, kde měl dostat další rozkazy od francouzského velení. Velitel praporu měl o nepříteli jen nezaručené zprávy z doslechu, že německá armáda korunního prince proniká k Marně. Podrobnosti však neznal.

Jakmile prapor dostal rozkaz, připravoval se ihned k přesunu a ve 14.30 hod. opustil La Ferté. Motocyklisté prozkoumávali a vyznačovali směr pochodu. Pochodující kolona motorisovaných vozidel nemohla udržet nařízenou pochodevou rychlost, neboť špatný stav komunikací a časté poruchy byly příčinou zdržování. Na příkrých úsecích silnice musilo mužstvo často sesednout. V 21 hodin dorazil prapor do Sezanné, kde si měl doplnit pohonné hmoty a prohlédnout vozidla. V Sezanné však prodlel 3 hodiny, poněvadž veliteli praporu bylo odepřeno vydání pohonných hmot od tamější francouzské benzinové odběrný. Nezbylo tudíž nic jiného, než vyčkávat příjezdu americké pojízdné divišní odběrný. Teprve ve 24 hodin pokračoval prapor v dalším pochodu ze Sezanné s neosvětlenými vozidly, což byla velmi těžká úloha pro polovycvičené řidiče. K ránu dostihl prapor kolonu francouzských uprchlíků, kteří se uchylovali do vnitrozemí. Na přeplněné komunikaci nastal chaos, promíchání — a kolona pochoduujícího praporu byla v několika místech roztržena. Čím více se prapor blížil k frontě, tím byl jeho postup obtížnější, poněvadž komunikace byly přeplněny prchajícím civilním obyvatelstvem, francouzským a britským dělostřelectvem a trény.

Úkolo a činnost praporu. Po 22hodinném pochodu dostihl prapor 31/V ve 12.30 hod. svého cíle — Condé en Brie, kde dostal jeho velitel rozkaz od francouzského velení, aby co nejdříve postupoval k Chateau Thierry. Velitel praporu nařídil neprodleně další pochod, aniž dal doplnit pohonné hmoty a prohlédnout vozidla. Tato chyba se zle vymstila. Brzy po vyrazení z Condé nemohla většina vozů dál — neměla benzinu. Mužstvo musilo sesednout a nést kulometry a valnou část střeliva ještě 6 km kupředu. V 15.30 hod. dosáhly přední části praporu osady Nesles le Montagne jižně od Chateau Thierry. Odtud spěchali velitelé rot do Les Cheneaux severně od Chateau Thierry, aby se tam hlásili u velitele 33. francouzského koloniálního pěšího pluku o další rozkazy. Na mostě přes Marnu v Chateau Thierry se jeden z velitelů rot setkal s velitelem 52. francouzské koloniální divise a ten mu oznámil, že velitel 33. koloniálního pěšího pluku buď padl anebo byl zajat. Zároveň nařídil tomuto veliteli roty, aby kulometný prapor ihned postoupil k jižnímu břehu Marny s úkolem chránit mosty přes Marnu a krýt ústup Francouzů na jižní břeh Marny. Francouzští zákopníci měli zároveň připravit mosty k zničení a zničit je v okamžiku, jakmile je přejdou poslední ustupující francouzské oddíly.

Velitel roty se po tomto rozkaze odebral ihned do Nesles, aby oznámil vše veliteli praporu. Ten, vyslechnuv rozkazy, nařídil ihned rotám, aby se jednotlivé kulometry přesunuly vpřed k mostům. Bohužel bylo k dispozici jen několik kulometů, které neslo mužstvo. Ostatní kulometry byly ještě na vozech, které trčely mezi Nesles a Condé bez benzinu. Do 16.30 hod. vyslala však již každá rota nejméně čtu kulometů k Chateau Thierry. Část vozidel, která se dostala až do Nesles, byla pak doplněna pohonnými hmotami a odeslána zpět ke Condé pro další kulometry. Oběma kulometným rotám byly přiděleny úseky k střežení mostů. Ještě zvečera učinili velitelé rot průzkum pro palebná stanoviště svých kulometů, která byla zaujata v noci. Západní rota (A) střežila 3 družstva most v západní části Chateau Thierry a nábřeží Marny, východní rota (B) střežila 2 družstva železniční most přes Marnu a 1 družstvem silnici do Grezancy. V noci učinil velitel praporu s veliteli rot podrobnější průzkum pro umístění kulometů, takže 1/VI před svítáním měly kulometry již svá konečná palebná stanoviště. Jedno družstvo kulometů bylo na rozkaz Francouzů vysláno až na severovýchodní okraj Chateau Thierry, aby pomáhalo krýt ústup Francouzů přes východní most. K ochraně tohoto kulometného družstva přidělili Francouzi pěší čtu. (Umístění tohoto družstva je v náčrtě vyznačeno písmenem C.) Ostatní kulometry, které nebyly

zasazeny, zůstaly pro noc v záloze k dispozici veliteli praporu. Velitelům zasazených kulometů bylo nařízeno, že bez rozkazu nesmějí zahájit palbu. Skutečnost ukázala však opak.

Průběh boje. 1/VI s východem slunce ve 3.45 hod. nastalo překrásné jítro. 4 kulometry západní roty (B) byly již od večera 31/V vysunuty k cukrovaru (D) a 3 kulometry byly v noci přemístěny k silničnímu mostu (F). Před svítáním se blížil od Brasles po silnici k Chateau Thierry asi ve 4 hod. předvoj německé pěchoty. 3 kulometry u F, aniž čekaly na rozkaz, zahájily na německou pěchotu palbu, což bylo též signálem pro samostatné spuštění palby kulometry u cukrovaru D. Palba neměla zprvu účinku, ale jakmile začalo svítat a kulometníci na svůj cíl viděli, byl účinek palby znamenitý. Německý předvoj se zastavil a opětoval palbu proti americkým kulometníkům, ale bez účinku. Kulometry u F změnily skrytě svá palebná stanoviště. Jen při silnici proti cukrovaru se podařilo Němcům obsadit několik domů. Veškeré další pokusy německé pěchoty získat mosty se roztrhly o velmi dobře mířenou palbu ukrytých amerických kulometů. Nezbylo nic jiného, než aby pomohlo dělostřelectvo. Častými a nepravidelnými přepady začalo americkým kulometníkům nejen znemožňovat činnost, ale i zásobování střelivem a potravinami. Též na komunikace vedoucí k Chateau Thierry od jihu zahájilo německé dělostřelectvo rušivou palbu. Situace se stávala pro americké kulometníky čím dále tím svízelnější. Zásoby střeliva se zmenšovaly, taktéž zásoby potravin a jakýkoli dopravní ruch po komunikacích od jihu znemožnilo ihned dobře zastřílené německé dělostřelectvo.

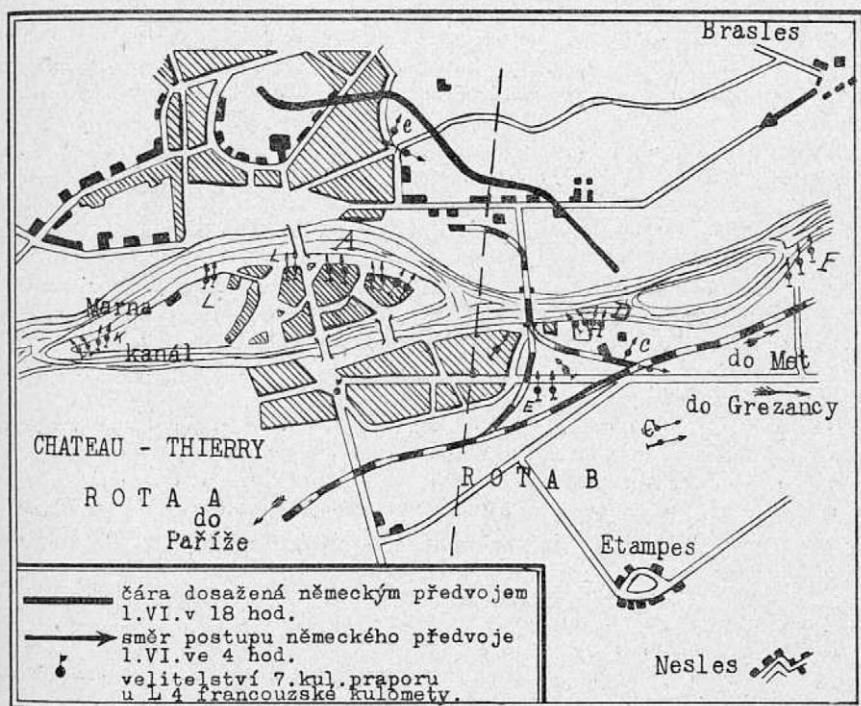
Odpoledne ve 14 hod. se stávala též situace pro francouzské jednotky na severním břehu Marny kritickou. Němci shromažďovali v lesích severovýchodně od Brasles zálohy. Počítalo se, že za soumraku podniknou útok na mosty. Velitel amerického kulometného praporu nařídil veliteli své východní roty, aby si pro každý případ prozkoumal nová palebná stanoviště jižně od Etampes, kdyby bylo nutno ustoupit. Průzkum byl učiněn ještě též den odpoledne.

K večeru 1/VI přímo před německým útokem byly kulometry praporu rozmístěny tak, jak ukazuje náčrt. Rota východní (A) měla jen 1 kulomet v záloze, rota západní (B) 3 a velitel praporu měl 4 záložní kulometry. Jakmile nastal soumrak, začalo německé dělostřelectvo živě střílet na americké kulometry. Ojedinelé rány několika francouzských lehkých děl byly jim jedinou odpovědí. Ve 20.40 hod. byly umlčeny německou rozstřelbou 4 francouzské kulometry u L a západní americká kulometná rota dostala rozkaz, aby je nahradila. Velitel roty odebral tudíž každému družstvu západně od silničního mostu jeden kulomet a zasadil je spolu s jediným svým záložním kulometem do prostoru L. Tyto kulometry se zde udržely po celou noc.

2/VI odpoledne se zmocnila německá pěchota záměcku na severním břehu Marny a zatlačila francouzskou pěchotu dále k jihozápadu. Francouzi s počátku ustupovali spořádaně, ale náhle se vrhla za nimi německá pěchota a nastal krutý zápas o silniční (západní) most. Současně zasypalo německé dělostřelectvo prudkou palbou americké kulometry na jižním břehu Marny a zvyšovalo tak jen zmatek. Obsluha kulometů roty A utrpěla touto palbou značné ztráty. Již se zdálo, že zkáza je neodvratná a že se německá pěchota zmocní mostu, pronikne na jižní břeh Marny a zničí i americké kulometry, které byly bezmocnými, poněvadž po mostě začla ustupovat na jih francouzská pěchota a bránila kulometům ve výstřelu. Pojednou se však ozvala hromová rána — most vyletěl do povětří a s ním i mnoho francouzských a německých pěšáků, kteří byli právě na mostě. V zápětí se ozvaly opět americké kulometry, které měly nyní volné předpolí. Německá pěchota byla v tomto okamžiku na severním břehu Marny v pravém slova smyslu „namasována“, což bylo ovšem pastvou pro americké kulometry. Dvakrát se pokusili Němci dosíci jižního břehu Marny po zříceninách mostu, ale marně. Každý pokus stál mnoho lidských životů.

Všimněme si nyní osudu amerického kulometného družstva, které bylo vysunuto na severním břehu Marny u C. Ještě 1/VI večer, když viděl velitel tohoto družstva málo utěšenou situaci, nařídil v 19.30 hod. z vlastního podnětu družstvu ústup, když před tím několikrát hlásil veliteli roty situaci a když marně čekal na další rozkazy, které si vyprošoval. Když se Němci zmocnili zámečku severně od silnice, byla pro toto družstvo situace neudržitelná. Velitel družstva měl mimo to velké obtíže s četou

Situace 7. amerického kulometného praporu 1. VI. 1918.

20 senegalských střelců, kteří mu byli přiděleni k ochraně kulometů, ale s nimiž se nemohl domluvit. Družstvo ustupovalo spořádaně podél severního břehu Marny k silničnímu mostu, ale když bylo u něho, vyletěl právě do povětří. Velitel družstva, maje v patách Němce, využil však zmatku vzniklého výbuchem a utíkal na východ podél břehu Marny k železničnímu mostu, který byl ještě neporušen. Při pokusu přejít tento most dostalo se však družstvo do palby kulometů vlastní roty B, která nepoznala hned svůj omyl. Teprve po delší chvíli se zjistilo, že je střeleno do vlastních lidí; palba byla přerušena a alespoň zbytek družstva se dostal po mostě na jižní břeh Marny a s nimi též několik Němců, kteří využili přestávky v palbě.

Ale nyní se zase u roty B stávala situace hroživou; telefonické spojení bylo přerušeno a spojky vyslané velitelem roty k veliteli praporu se vůbec nevracely. Proto poslal velitel roty B iniciativně svým velitelům čet ústní rozkaz po poslech pro eventuální ústup kulometného praporu: 3. četa nařídil při ústupu zaujmout nová palebná stanoviště, která byla již dříve prozkoumána jižně od Etampes. Zbývajícím 2 četám nařídil setrvat v dosavadních stanovištích a bránit palbou v dalším pronikání Němců na jih. Po vydání těchto rozkazů šel velitel roty sám hledat velitele praporu, což se mu také podařilo. Velitel praporu, byv informován o situaci, nařídil, aby byl

učiněn pokus zahnat Němce, kteří pronikli až na jižní břeh Marny — opět na sever. Za tím účelem dal k dispozici veliteli roty B své 4 záložní kulomety. Ale mezitím co velitel roty byl u velitele praporu, ustoupily obě jeho čety na jih — a to proto, že jim nesprávně tlumočen ústní rozkaz. Jediným štěstím bylo, že slabší jednotky německé pěchoty, které byly již usazeny na jižním břehu Marny, tento ústup obou amerických kulometných čet v noci nezpůsobovaly. Když se velitel roty B vrátil a zjistil, co se stalo, nařídil oběma ustoupivším četám, aby ještě před svítáním zaujaly dřívější svá palebná stanoviště, což se také stalo. Dalšímu pronikání Němců přes most bylo skutečně zabráněno.

Kulometný prapor setrval ve svém postavení až do 3/VI do večera, kdy byl vystřídán. V téže době, kdy se prapor po vystřídání stahoval za frontu, vylétl i východní (železniční) most do povětří. Marna se stala v tomto úseku pro Němce nepře-kročitelnou.

Poučení. Z vylíčené činnosti praporu vyvodil nynější major americké armády John R. Mandenhall (jenž byl tehdy velitelem roty B), velmi dobrá poučení, která uveřejnil v lednovém čísle 1936 „Infantry Journalu“.

1. Motorisované jednotky vyžadují znamenitě vycvičených vojáků, iniciativních velitelů a velmi dobrých řidičů motorových vozidel.

2. Každá motorisovaná jednotka musí mít s sebou vlastní pojízdnou dílnu, aby veškeré opravy mohly být neprodleně provedeny, dále pojízdnou cisternu s pohonnými hmotami, aby nebylo třeba spoléhat jen na příležitostné odběry.

3. Motocyklisté jsou u motorisované jednotky k průzkumu cest a k dodávání rozkazů a hlášení nezbytní.

4. Každý řidič motorového vozidla musí mít u sebe jednoduchou, ale jasnou skizzu své pochodové trati, anebo musí být pochodová trať zřetelně označena.

5. Vzduchem chlazené kulomety se při déle trvající střelbě neosvědčují.

6. Zásobování střelivem musí být u motorisovaných jednotek plánovitě a pečlivě vyřešeno a zajištěno několika způsoby. Selže-li jeden způsob, musí být ihned po ruce způsob náhradní.

7. Překvapení je velmi důležitým prvkem, jehož musí motorisované jednotky vždy plnou měrou využít.

8. Těkým kulometům je nutno vždy přidělit pěší částice k ochraně.

9. Průzkumem je třeba vyhledat pro kulomety event. i několik záměnných palebných stanovišť.

10. Spojení kulometných jednotek s velitelstvím musí být zajištěno několika způsoby. Stručné písemné rozkazy nebo hlášení jsou mnohem výhodnější než ústní, které — jak vidět z příkladu — mohou být snadno zkomoleny. Jako posílů použijeme vojáků spolehlivých, znalých služební řeči.

11. Zasazení kulometného praporu v pohybném boji v daném příkladě dokazuje ohromnou důležitost a cenu motorisovaných kulometných jednotek.

(Poznámka: Vylíčený příklad je též souhlasně podán v 33. svazku německého díla „Schlachten des Weltkrieges“ na str. 72—74. Proti 7. americkému praporu stály tehdy jednotky 231. německé pěší divise.)